

**ΕΚΠΑ**

**Τμήμα Οικονομικών Επιστημών**  
*Ακ. Έτος 2014-15*



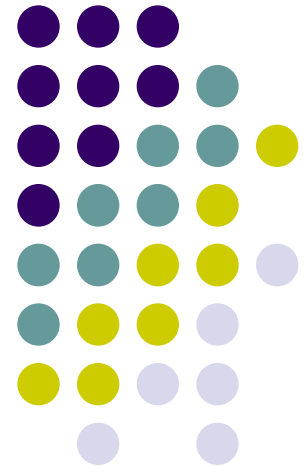
**ΕΝΟΤΗΤΑ Νο. 1**

**ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ : ΣΤΟΧΟΙ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ  
& ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ  
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**

**Λ.Τ.Κατσέλη - Μ.Ψαλιδόπουλος**

[lkatseli@econ.uoa.gr](mailto:lkatseli@econ.uoa.gr) – [mpsal@econ.uoa.gr](mailto:mpsal@econ.uoa.gr)

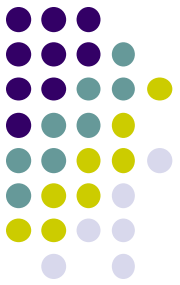


# Δομή του Μαθήματος



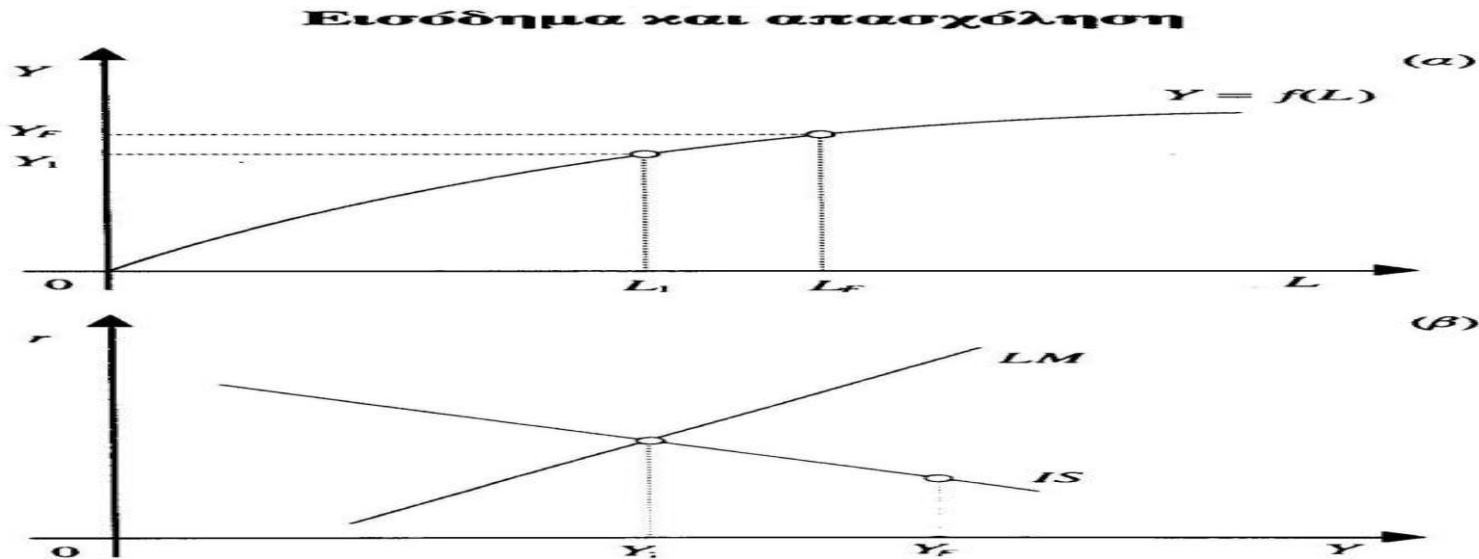
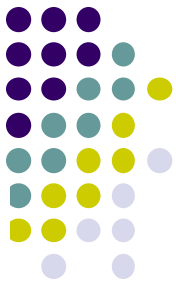
ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 1 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ : ΣΤΟΧΟΙ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ & ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		ΒΙΒΛΙΟ	ΚΕΦ
I.	Εισαγωγή στη Μακροοικονομική	M.B. K.M.	1 1
II.	Βασικές Έννοιες και Στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών	M.B. K.M.	2 2
III.	Ισοζύγιο Εξωτερικών Πληρωμών	M.B. K.M.	5 2
ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ & ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ		ΒΙΒΛΙΟ	ΚΕΦ
IV.	Προσδιορισμός Εισοδήματος Ισορροπίας : Το Απλό Υπόδειγμα	K.M.	3
V.	Χρήμα, Επιτόκιο & Πληθωρισμός	M.B.	4
VI.	Εισόδημα & Επιτόκιο	K.M..	4
VII.	Προσδιορισμός Επιτοκίου & Συναλλαγματικής Ισοτιμίας	M.B. K.M.	13,14 5
ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 3 Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ		ΒΙΒΛΙΟ	ΚΕΦ
VIII.	Η Αγορά Εργασίας	M.B. K.M.	6 6
ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 4 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ, ΠΡΟΣΦΟΡΑ & ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ		ΒΙΒΛΙΟ	ΚΕΦ
IX.	Συνολική Ζήτηση, Συνολική Προσφορά & Επίπεδο Τιμών	M.B. K.M.	12,15 7

**ΕΚΠΑ ΤΟΕ 2014-15**  
**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**  
**ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 3**  
**Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ &**  
**ΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**



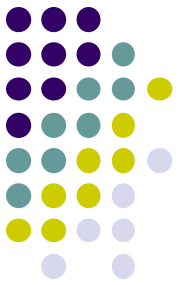
- III.1 Εισόδημα και Απασχόληση
- III.2 Ζήτηση Εργασίας
- III.3 Προσφορά Εργασίας
- III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση

## III.1 Εισόδημα και Απασχόληση



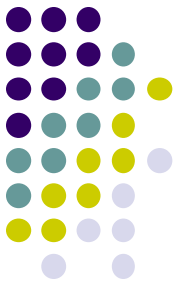
- ✓  $L = N \cdot n$ , όπου  $L$  = συνολικές εργατοώρες απασχόλησης,  $N$  = αριθμός απασχολουμένων,  $n$  = μέσος αριθμός ωρών απασχόλησης ανά εργαζόμενο
- ✓ Επίπεδο απασχόλησης  $L_1$  δίνει – μέσω της συνάρτησης παραγωγής – εισόδημα  $Y_1$ ,  $L_f$  δίνει  $Y_f$  κοκ.
- ✓ Η διαφορά μεταξύ εργατικού δυναμικού (ατόμων 15-64 ετών που είτε είναι εργαζόμενοι είτε αναζητούν εργασία) και απασχόλησης αποτελεί την ανεργία.
- ✓ Αν  $L_f$  = εργατικό δυναμικό, η απόσταση  $L_1 L_f$  δείχνει το επίπεδο ανεργίας. Το ποσοστό ανεργίας είναι:  $(L_1 L_f / L_f) \times 100$ .
- ✓ Για να μηδενιστεί το ποσοστό ανεργίας (έχουμε πλήρη απασχόληση στο  $L_f$ ) πρέπει το εισόδημα να αυξηθεί σε  $Y_f$ , που προϋποθέτει μετατόπιση IS ή LM ή και των δύο.

**ΕΚΠΑ ΤΟΕ 2014-15**  
**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**  
**ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 3**  
**Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ &**  
**ΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**



- III.1 Εισόδημα και Απασχόληση
- III.2 Ζήτηση Εργασίας
- III.3 Προσφορά Εργασίας
- III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση

## III.2 Ζήτηση Εργασίας



- ✓ Σε μια ανταγωνιστική επιχείρηση **P**, το Πρόσθετο Εσοδο (**ΔR**) από την Αύξηση Εργατοωρών Απασχόλησης (**ΔL**) είναι :

$$\Delta R = P \Delta y = P \text{ MPL } \Delta L$$

όπου

**MPL** : Οριακή Παραγωγικότητα Εργασίας

**(P MPL)** = Αξία Οριακής Παραγωγικότητας

- ✓ Πρόσθετο Κόστος της επιχείρησης (**ΔC**) από την αύξηση Εργατοωρών Απασχόλησης (**ΔL**)

$$\Delta C = W \Delta L$$

- ✓ Επιχείρηση εξακολουθεί να μισθώνει περισσότερες εργατοώρες όταν **ΔR > ΔC** έως ότου **ΔRN = ΔC**.

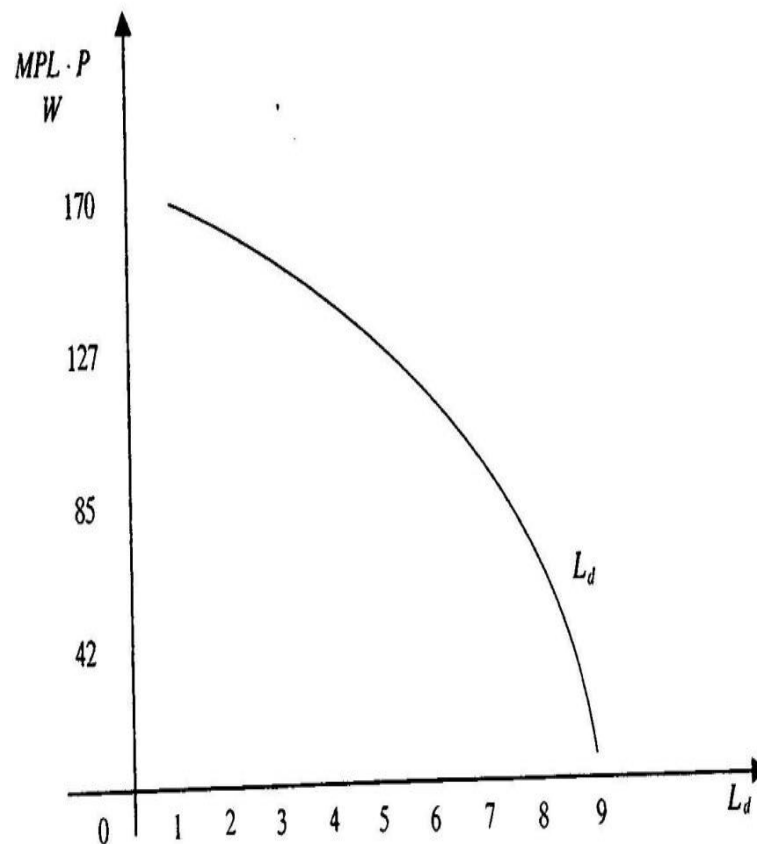
Τότε **P MPL = NW**

## VI.2 Ζήτηση Εργασίας (συν)

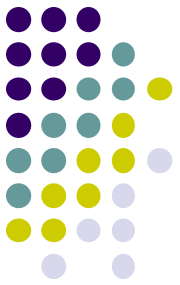


- ✓ Η ζήτηση εργασίας προέρχεται από τις επιχειρήσεις που μεγιστοποιούν το κέρδος τους.
- ✓ Για μεγιστοποίηση κερδών πρέπει
  - ο ονομαστικός μισθός να είναι ίσος προς την αξία του οριακού προϊόντος της εργασίας ( $W = \mathbf{MPL P}$ ) ή
  - ο πραγματικός μισθός να ισούται προς το οριακό προϊόν της εργασίας ( $W/P = \mathbf{MPL}$ )
- ✓ Η μείωση (αύξηση) του πραγματικού μισθού αυξάνει (μειώνει) τη ζητούμενη ποσότητα εργασίας.

Η καμπύλη ζήτησης εργασίας



**ΕΚΠΑ ΤΟΕ 2014-15**  
**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**  
**ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 3**  
**Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ &**  
**ΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**



- III.1 Εισόδημα και Απασχόληση
- III.2 Ζήτηση Εργασίας
- III.3 Προσφορά Εργασίας
- III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση



## VI.3 Προσφορά Εργασίας



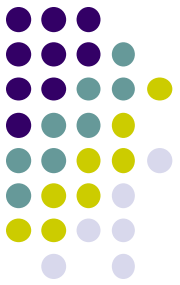
- *Η Κλασική Θεωρία*
- ✓ Η ποσότητα εργασίας που προσφέρει ένα άτομο εξαρτάται από τον αναμενόμενο πραγματικό μισθό.
- ✓ Η αύξηση του πραγματικού μισθού αυξάνει την προσφορά εργασίας διότι πολλοί εργαζόμενοι δουλεύουν περισσότερες ώρες ημερησίως (**n** αυξάνεται) ή νέοι εργαζόμενοι εισέρχονται στην αγορά εργασίας (**N** αυξάνεται).
- ✓ Ο εργαζόμενος μεγιστοποιεί την ευημερία του όταν η οριακή χρησιμότητα πρόσθετων ωρών απασχόλησης  $g(L)$  εξισώνεται με τον αναμενόμενο πραγματικό μισθό.  
 $w^e = (W/P) (P/P^e) = g(L)$   
 $w = (P^e/P) g(L)$  ή  
 $W = P^e g(L)$   
όπου  
 $w^e$ : Αναμενόμενος Πραγματικός Μισθός,  
 $w = W/P$ : Πραγματικός Μισθός,  
 $W$ : Ονομαστικός Μισθός,  
 $P^e$ : Αναμενόμενο Επίπεδο Τιμών  
 $g(L)$ : Οριακή Χρησιμότητα Πρόσθετων Ωρών Απασχόλησης
- ✓ Ο *ονομαστικός μισθός* προσαρμόζεται αυτόματα στις μεταβολές της αγοράς και των τιμών, με αποτέλεσμα ο πραγματικός μισθός να διατηρείται σταθερός.

## VI.3 Προσφορά Εργασίας (συν)



- *Η Κεϋνσιανή Θεωρία*
- ✓ Βραχυχρόνια παρατηρείται **ακαμψία ονομαστικού μισθού**, δηλαδή, αδυναμία προσαρμογής, κυρίως προς τα κάτω, σε μικρό χρονικό διάστημα, λόγω:
  - Συμφωνιών εργοδοτών-εργαζομένων και υπογραφή εθνικών/συλλογικών συμβάσεων εργασίας, που κρατούν σταθερό τον ονομαστικό μισθό για μεγάλο χρονικό διάστημα.
  - Πολιτικής επιχειρήσεων που δεν μειώνουν τον ονομαστικό μισθό, ακόμη κι αν υπάρχει ανεργία, επειδή αυτό θα διαταράξει τις σχέσεις εργοδοτών – εργαζομένων και μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα (φυσικά ο πραγματικός μισθός μπορεί να μεταβληθεί).

**ΕΚΠΑ ΤΟΕ 2014-15**  
**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**  
**ΕΝΟΤΗΤΑ Νο 3**  
**Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ &**  
**ΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**



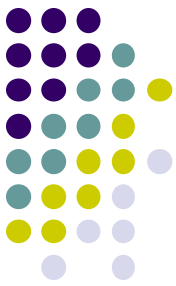
III.1 Εισόδημα και Απασχόληση

III.2 Ζήτηση Εργασίας

III.3 Προσφορά Εργασίας

III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση

## III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση

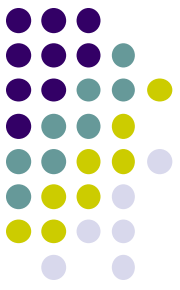


- *Ισορροπία στην Αγορά Εργασίας: Κλασική Θεωρία*

Πραγματικός μισθός $\frac{W}{P}$	Ζήτηση εργασίας $L_d$	Προσφορά εργασίας $L_s$	Πλεόνασμα ή έλλειμμα $L_s - L_d$
10	350	70	- 280
20	300	90	- 210
30	250	110	- 140
40	200	130	- 70
50	150	150	-
60	100	170	70
70	50	190	140

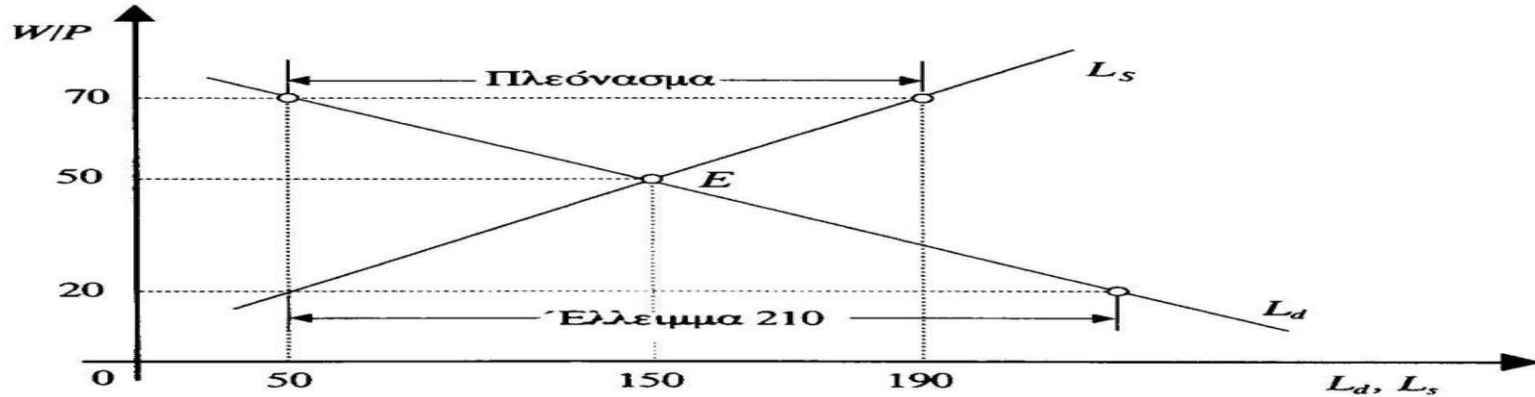
- ✓ Συνάρτηση ζήτησης εργασίας:  $L_d = 400 - 5(W/P)$
- ✓ Συνάρτηση προσφοράς εργασίας:  $L_s = 50 + 2(W/P)$
- ✓ Η αγορά ισορροπεί στο επίπεδο πραγματικού μισθού  $(W/P)=50$ , όπου  $L_d=L_s$ . Σε όλα τα άλλα επίπεδα πραγματικού μισθού υπάρχει έλλειμμα (κενές θέσεις εργασίας) ή πλεόνασμα (ανεργία). Η ισορροπία εξασφαλίζεται λόγω της ευελιξίας των ονομαστικών μισθών.

## III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση (συν)



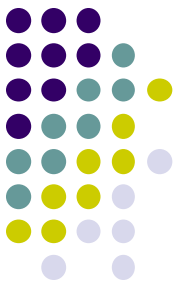
- *Ισορροπία στην Αγορά Εργασίας: Κλασική Θεωρία (συν)*

Αγορά εργασίας: κλασική θεωρία



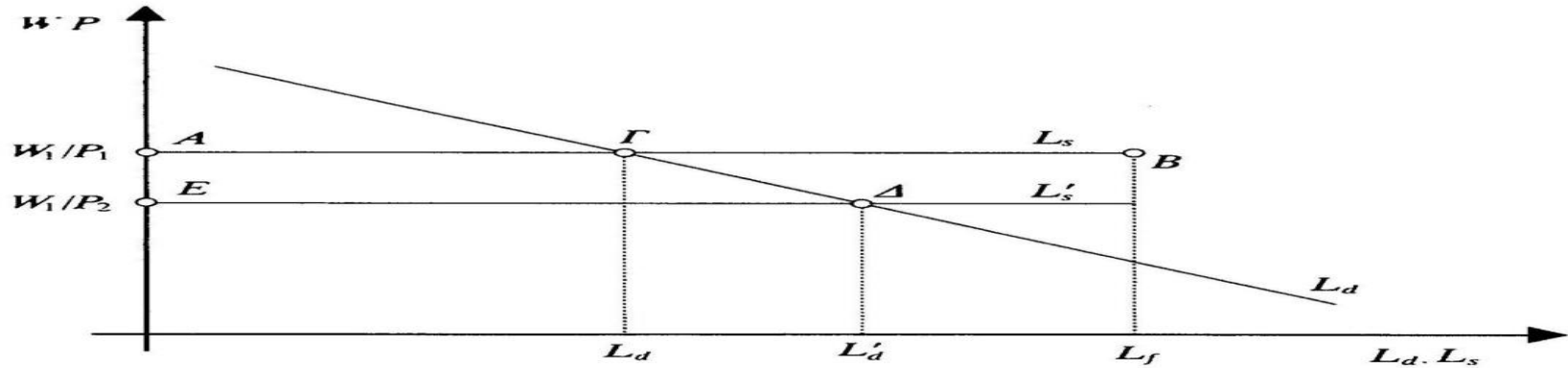
- ✓ Σημείο ισορροπίας:  $E$ .
- ✓ Αν  $(W/P)=70$ ,  $W=140$ ,  $P=2$ , έχουμε  $L_d=50$   $L_s=190$  και άρα ανεργία  $U=140$
- ✓ Σύμφωνα με την κλασική θεωρία, η ανεργία θα προκαλέσει μείωση του  $W$  μέχρις ότου μειωθεί αρκετά ο  $W/P$  και επιτευχθεί ισορροπία.
- ✓ Σε ισορροπία δεν υπάρχει ανεργία ή αν υπάρχει είναι προσωρινό φαινόμενο που εξαφανίζεται και η αγορά λειτουργεί με πλήρη απασχόληση σε ισορροπία.

## III.4 Εργατικός Μισθός και Απασχόληση (συν)



- *Ισορροπία στην Αγορά Εργασίας: Κεϋνσιανή Θεωρία*

Αγορά εργασίας: κεϋνσιανή θεωρία



- ✓ Καθώς και οι δύο θεωρίες δέχονται ότι η συνάρτηση ζήτησης εργασίας προκύπτει από την καμπύλη οριακού προϊόντος της οικονομίας, η καμπύλη  $L_d$  στο σχήμα είναι ίδια με αυτή στην κλασική θεωρία, διαφέρει όμως η καμπύλη προσφοράς εργασίας.
- ✓ Στον πραγματικό μισθό  $w_1/P_1$  προσφέρεται ποσότητα εργασίας  $AB$ , όμως η ζήτηση για εργασία είναι  $AΓ$ , οπότε υπάρχει πλεόνασμα (δηλ. ανεργία)  $ΓΒ$ .
- ✓ Έχουμε ισορροπία και ταυτόχρονα ανεργία, λόγω ακαμψίας ονομαστικού μισθού.